



Імпульс

№ 2 (668)
Лютий 2008 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Найсвіжіші університетські новини на сайті
<http://www.impuls.vstu.vinnica.ua>



Єврокомісія ООН затвердила завідувача кафедри моніторингу і моделювання складних систем ВНТУ, доктора технічних наук, професора Віталія МОКІНА експертом ООН (стор. 3-5)

Наука

П'ЯТИРКА ПРОФЕСОРА ФІЛИНЮКА

У 2007 році у Вінницькому національному технічному університеті було захищено 30 кандидатських і докторських дисертацій. А починаючи з 1994 року, коли Вінницький політехнічний інститут був реорганізований у Вінницький державний технічний університет в його спеціалізованих радах було захищено 302 кандидатських і 39 докторських дисертацій. Ефективність аспірантури нашого університету складає 49,7 %. У результаті впровадження нової системи безперервної підготовки наукових кадрів в системі «магістратура-аспірантура», кількість тих, хто успішно закінчив аспірантуру і захистив дисертації перевишила 80 %. За цими результатами ВНТУ обігнав всі провідні технічні ВНЗ України. Такі результати свідчать про тісну творчу співпрацю керівництва Інституту магістратури і аспірантури (директор доктор технічних наук, професор Мокін В. Б.) з провідними науковими школами ВНТУ.

Однією з таких наукових шкіл є наукова школа з напрямку «Негатроніка», которую створив завідувач кафедри проектування комп’ютерної і телекомунікаційної апаратури, доктор технічних наук, професор Філинюк М. А. Саме він в 1985 році сформував науковий напрямок «Негатроніка», який успішно розвивається в нашій країні і за кордоном. У рамках цього напрямку в 1986 році при Вінницькому політехнічному інституті був утворений міжнародний координаційний центр «Негатроніка», що об’єднав провідних вчених країн СНД цього напряму. За більш, аніж 20 років наукової роботи ученими цього центру підготовлено 6 докторів і понад 20 кандидатів технічних наук, опубліковано 15 монографій, отримано понад 100 патентів, проведено 15 науково-технічних конференцій. Наукові результати знаходять широке застосування як в промисловості, так і в побутовій апаратурі найширшого призначення – від мікро- і наноелектронних систем НВЧ діапазону до мікрохвильових печей, медичних біостимуляторів і суперчутливих сенсорів.

Професор Микола Філінюк не тільки впродовж 20 років координує роботу цього центру, але і сам активно займається науковою роботою. Він є автором більше 470 наукових публікацій, з них 20 книг, 80 патентів і авторських свідоцтв на винаходи. Про ефективність його наукової школи свідчить і той факт, що тільки в 2007 році п’ятірка його учнів успішно захистила кандидатські дисертації. Це Фурса С. Е., Войцеховська О. В., Салех Журбан М. М., Огородник К. В., Куземко О. М. Дисертація кожного з них представляє певний внесок в розвиток української науки. Так, наприклад, дисертація Світлани Фурси є першою кандидатською дисертацією, захищеною в рамках нового піднапрям-



Відмінна п’ятірка професора ФІЛИНЮКА:
Світлана Фурса, Олена Войцеховська,
Салех Журбан М. М., Костянтин Огородник,
Олександр Куземко

ку «Оптонегатроніка», що на стику таких відомих напрямків, як «Оптоелектроніка» і «Негатроніка». Олена Войцеховська в своїй дисертації розробила ефективний математичний апарат проектування інформаційних пристрій на нелінійних властивостях динамічних негатронів. Салех Журбан синтезував і дослідив новий клас перетворювачів імітансу на двохзатворних структурах Шоттки і тепер є першим палестинським фахівцем вищої категорії в галузі негатроніки. Величезний інтерес у фахівців викликала дисертація Костянтина Огородника, в якій він запропонував методи і алгоритми вимірювання параметрів потенційно-нестійких напівпровідникових структур, що не змогли зробити фахівці таких світових фірм, як Rohde-Schwarz і Hewlett-Packard. Дисертація Олександра Куземка по суті є найважливішим внеском українських учених в наноелектроніку, оскільки в ній вперше в світі вирішенні завдання створення субмікронних коливальних систем, здатних працювати на частотах в декілька десятків і більше гігагерца. Новизна всіх розробок цих молодих учених підтверджена численними патентами і понад сотнею наукових публікацій. Їх результати вже отримали впровадження як в Україні, так і в країнах СНД. Ця молода наукова «п’ятірка» професора Філінюка М.А. продовжує активно працювати, прагнучи гідно представляти Україну на світовому науковому рівні. А ми бажаємо їм в цьому тільки успіхів!

Олександр ПАСТУШЕНКО,
викладач кафедри ПКТА



Єврокомісія ООН затвердила завідувача кафедри моніторингу і моделювання складних систем нашого Вінницького національного технічного університету, доктора технічних наук, професора Віталія МОКІНА старшим експертом ООН від України.

Нешодавно два проекти TACIS «Управління басейнами трансграничних річок: Фаза 2 для басейну Сіверського Донця» та «Управління басейнами трансграничних річок: Фаза 2 для річки Прип'ять» були успішно завершені.

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БАСЕЙНАМИ РІЧОК, ЯКИМ НЕМАЄ АНАЛОГІВ У СВІТІ, РОЗРОБЛЯЄ ВНТУ

Басейн Сіверського Донця — величезний. Річка починається в Росії, потім тече Харківською, Донецькою, Луганською областями, збираючи весь бруд, який накопичується на сході України, а далі потрапляє в Ростовську область, тобто знову в Росію. Звісно, Росія дуже переймалась цією проблемою, особливо керівництво Ростовської області та Донського басейнового водогосподарського об'єднання РФ.

Уже багато років Російський НДІ водного господарства (РосНДІ ВГ) (м. Новочеркаськ) розробляє програми для автоматизації процесів управління водами басейну річки Сіверський Донець. Власне він займається автоматизацією цих процесів саме в Україні, зокрема — Сіверсько-Донецькому басейновому управлінні водних ресурсів (СД БУВР) (м. Слов'янськ Донецької області). Але ці їхні програми стосовно екології не є досконалими і дещо застарілі в плані технологічної реалізації. У цьому пересвідчилися іноземні експерти ООН, а саме англійсько-голландська фірма «Mott MacDonald», яка виграла цей проект і ним керувала. Основний їхній фахівець з м. Уtrecht (Нідерланди) Роб Ніевенхьюз сам зробив такий висновок, що ці програми далеко не є сучасними. Отож, поставили вимогу перед Держводгоспом України їх покращити. А Держводгосп, знаючи про наші розробки, потурбувався, аби відбулася моя зустріч з Робом Ніевенхьюзом (він, до речі, знає тільки свою мову, німецьку та англійську, тобто російською не розмовляє). Я показав усі програми, які ми зробили по Південному Бугу та по Вінницькій області. Він дуже зацікавився і запропонував нам брати участь у проєкті.

Наша задача — зробити систему. Дали самостійність, тобто, робіть так, як вважаєте за потрібне. Але головне, аби був стандартний обмін даними в XML-форматі, який нині є світовим стандартом. Держводгоспу сподобалася наша система по Південному Бугу і він вирішив зробити такі системи на усі басейни.

Отож, по Сіверському Донцю у нас була задача зробити те ж саме, але краще, ніж по Південному Бугу, оскільки СД БУВР є найпотужнішим в Україні управлінням, а басейн Сіверського Донця — найбільшим по обсягу забруднення, яке туди надходить. Наприклад, СД БУВР має чудову комп'ютерну програму, яка прогнозує витрати води у водосховищах на основі багатодесятирічних досліджень цих витрат. Там величезний банк даних і була проведена значна їх статистична обробка, моделювання та прогнозування.

Чи не весь РосНДІ ВГ працював на цю програму, і вони створили надзвичайно потужну систему. А ми зробили імпорт даних з цієї програми у сучасний формат. Це робив кандидат технічних наук, доцент кафедри ММСС Мирослав БОЦУЛА. Він теж був затверджений як експерт Єврокомісії ООН. Створення таких систем дало нам можливість зібрати в єдиний банк даних усю інформацію про все: про водні об'єкти, про якість вод, про кількість вод, про витрати на водосховищах.

Держводгосп України паралельно замовив нам науково-дослідну роботу зі створення такої геоінформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень. Це була частина внеску України у цей проєкт. У нас в університеті є колектив, який майстерно робить такі системи, технологія уже відпрацьована. Нам треба було обробити карту, набрати паспортні дані водних об'єктів, нанести усі об'єкти, узгодити зі Слов'янськом, чи так ми їх зрозуміли. Багато чого у Слов'янську самі не знали, але у нас є досвід, тому підказували: з ваших даних виходить, що об'єкт тут, а у вас він позначений в іншому місці. До речі, у їхніх даних, в достовірності яких вони були переконані, ми познаходили деякі проблеми. У європейських проєктах є окремий розділ: «Аналіз проблем в інформації». Так от, ми ці проблеми познаходили, позаповнювали і за 4 місяці роботи створили річкову мережу басейну — з 242 річок ідентифікували на карті усі. Є каталог річок України, деякі з них виявились в Росії, а чомусь числились за Україною. Визначили цю мережу, нанесли усі дані, підключили бази, зробили єдину систему.

Обидві ГІС були створені в найпотужнішому у РФ пакеті програм ГІС «Панорама» (<http://www.gisinfo.ru>).

Під час виконання робіт за оплату залучались найталановитіші студенти, аспіранти та викладачі нашого університету, головним чином, з науково-дослідної лабораторії «ЕДЕМ» (екологічних досліджень та екологічного моніторингу) кафедри ММСС Факультету екології та екологічної кібернетики. Приміром, створенням геоінформаційного забезпечення систем залучався аспірант та асистент кафедри ММСС, магістр екології Євгеній КРИЖАНОВСЬКИЙ. Основне програмне забезпечення розробляє 6-разовий призер і переможець всесвітійських олімпіад з програмування та інформатики Юрій КОНОВАЛЮК, нині — аспірант кафедри ММСС. Він уже давно є членом нашого колективу — ще з 3-го курсу (спеціальність «Інтелектуальні технології прийняття рішень»). Програмні модулі писав



Фахівця із Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів працювати з системою підтримки прийняття рішень для управління басейном річки навчає кандидат технічних наук, доцент Мирослав БОЦУЛА

студент цієї ж спеціальності (спеціалізація «Інтелектуальні інформаційні технології обробки даних в системах моніторингу та контролю») Дмитро КУЛЬОМІН. Саме вони зводили воєдино карту і базу даних — тепер на будь-який об'єкт натискаєш мишкою на карті, вона усе із бази даних відбирає, виводить на екран, буде діаграми, виводить на друк. Натискаєш на річку, пише створ такий-то, аналізує хлориди, нітрати, тут же пише список усіх, хто скидає вище по течії саме це. Відомо, до кого слід поїхати проконтролювати, якщо виявилось перевищення, наприклад, по нітратах.

Аналогів такій системі немає. Ця програма стала вінцем нашого творіння. Вона водночас оновлює інформацію про річки, про водокористування, про моніторинг і усе збирає воєдино, і проводить аналіз, і забезпечує підтримку прийняття управлінських рішень.

Ми уже працювали над проектом TACIS по Сіверському Донцю. Представники «Mott MacDonald» високо оцінили зроблене нами, а оскільки вони виконували ще й проект «Управління басейнами трансграничних річок: Фаза 2 для річки Прип'ять», то запропонували і нам участь в ньому.

Мене запросили на нараду, де був і заступник міністра охорони природи України, і заступник голови Держводгоспу України. Власне заступник голови Держводгоспу мене і запросив на цю нараду, адже прагнув продемонструвати свої успіхи в автоматизації управління басейном Сіверського Донця. Заступник міністра охорони природи — керівник від України в проекті по Прип'яті — поцікавився: «А таке саме по Прип'яті буде?» Керівник проекту з «Mott MacDonald», англієць з Лондона, котрий сам безпосередньо керував проектом по Прип'яті і курував проект по Сіверському Донцю, відповів: «Так, буде!». Керівник від України: «А хто буде робити?». Англієць: «Так Мокін і буде!». Керівник України, від відгуку якого залежить підтвердження факту успішного завершення проекту, був задоволений. І таким чином я отримав карт-бланш на взаємодію і з водогospодарськими організаціями Держводгоспу, і з Мінприроди України.

Держводгосп України дав нам усю потрібну інформацію. Ми її опрацювали. Але по Прип'яті складно —

464(!) річки (для порівняння: Південний Буг має 180, Сіверський Донець — 242). Величезний обсяг робіт! 80 % даних ми ідентифікували та внесли самостійно, потім Держводгосп організував у нас семінар з передачі системи та досвіду. З усіх областей (іх аж сім) Волинський, Рівненський, Житомирський, Київський, Львівський, Тернопільський, Хмельницький (на Вінниччині починається притока річки Случ — це 2 км річки, 10 км² території області, але ми її не брали до уваги) приїхали до нас у ВНТУ фахівці на навчання. Ми, навчивши їх, як працювати з системою, видали сертифікати про підвищення кваліфікації і диски з системою. Зараз нею користуються в усіх цих областях, усі отримали цей банк даних. До того ж ми зробили так, аби систему можна було оновлювати, додавати нові дані та редагувати старі і теж навчили людей.

У нас розроблена технологія, як створювати такі системи, тож, робимо ми їх дуже швидко. Для цього прип'ятського проекту залучили доцентів університету Миколу ПРАДИВЛЯННОГО і Дениса КАТЕЛЬНИКОВА, які переклали усі тексти англійською. Тепер у нас є англійська демо-версія цього проекту, де прибрані усі конфіденційні дані. Приміром, немає реальних назв підприємств-джерел скиду стічних вод. Ми також створили потужний Help, відповідно до Windows-стандартів, з усіма віконцями англійською і українською мовами, де описано повністю усі можливості системи з прикладами.

Все це іноземці записали на фінальний компакт-диск проекту. Він розійдеться по усьому світові. Іноземці дуже жваво копіювали цю демо-версію і нашу презентацію. Там я написав, що цю систему робили ми — професори, доценти, аспіранти і студенти Вінницького національного технічного університету. А ще про те, які у нас створені інші проекти (вони детально розписані двома мовами), де можна їх подивитись презентації, наші контактні дані.

Мало зробити проект. Ще треба так його закінчити, аби він допоміг розпочати наступний. Отож, ми робимо проект так, аби він став початком наступного. У прип'ятському проекті задіяні області, які курують не лише Прип'ять. Приміром, у Львівській області Прип'ять займає лише 10-15%, а решта — Дністер. Так само у Тернопільській та Хмельницькій областях. Якщо вони зацікавлять свої управління охорони природи, ми і їм зробимо систему для кожної області. Адже кожна зі своєю специфікою. Вінницька область має систему надзвичайно високого рівня, подібної немає в жодній іншій області країни. Ми постійно отримуємо замовлення на створення подібних систем і для інших областей України.

Торік у нас наукова госптематика склала понад третину мільйона гривень.

Нині продовжуємо створювати систему для Держкоінспекцій (див. «Імпульс» № 9 за 2006 рік). Цього року отримали гарний поштовх у розвитку цієї системи викидів, скидів, відходів, стану води та ґрунту в Україні. Усе, що в Мінприроді міряють, усе в цю систему заноситься. Спеціально для роботи з нашою системою лабораторіям усіх областей придбали по три комп'ютери, оскільки система вимагає саме три окремі комп'ютери. І програмне забезпечення має бути сучасне. Інакше система не підтримуватиме обмін даних із Києвом.

Ми задіяли аспірантів та кращих студентів кафедри

хімії та екологічної безпеки нашого університету спільно з нашими аспірантами — кафедри моніторингу і моделювання складних систем. Навчили їх працювати з системою і вони обіхали усі області України, де встановлювали нову версію програми та навчили нею користуватися.

І ще приїздили 5 провідних фахівців зі Слов'янська до нас учиться, як із системою працювати. Ми створили систему, якій немає рівних на теренах СНД. Система не просто акумулює в собі усі дані, ще доцент Мирослав Боцула написав так, що вона організовує обмін даних з Росією в у XML-форматі. Але генерується інформаційний пакет для відправлення в XML, а за кордон йде в тому форматі, який прийнятний для Росії. Наша система значно потужніша, за ту, яку мають росіяни.

Ще вона використовує мережну систему з автоматизованими робочими місцями чотирьох типів. Чотириповерховий корпус Басейнового управління водних ресурсів у Слов'янську пов'язаний у єдину комп'ютерну мережу. Є окреме робоче місце, де наповнюють даними моніторингу, з іншого — додають дані про водокористування — окрім про річки і водосховища, є робоче місце керівництва (для прийняття управлінських рішень) і всі можуть ними користуватися одночасно.

На цей рік велика перспектива на інші річки України. Держводгостр розширює територію систем, які використовують нашу програмну базу.

Планується залучення європейських коштів до річки Південний Буг. Виникла проблема: треба, щоб хтось із співробітників басейнового управління водних ресурсів Південного Бугу міг спілкуватись з іноземцями. А там ніхто не знає англійську, адже річка протікає повністю в Україні, тому ніколи не виникало потреби мати фахівця зі знанням іноземної. Тож, ми туди працевлаштували нашого магістра екології з наукового напрямку, випускника кафедри ММСС спеціалізації «Комп'ютеризовані системи моніторингу довкілля» Мар'яна ВІКТОРОВА, який вільно володіє англійською. Він зараз провідний фахівець Південно-Бузького управління, знає ГІС, бази даних, веб-технології. Управління його дуже цінує і зумисне для нього придбalo новий потужний комп'ютер, обладнали робоче місце. І саме він працюватиме з європейськими експертами. І управлінню тепер чудово, у них є фахівець, який будь-якому іноземцю покаже європейський розвиток наших систем.

Віталій МОКІН,
доктор технічних наук, професор

Підпис до фото на стор. 1 Фахівців із обводгоспів України басейну річки Прип'ять працювати з системою підтримки прийняття рішень для управління басейном річки наєчає доктор технічних наук, професор Віталій МОКІН

Євроінтеграція

КОРОЛІВСТВО І НАШ УНІВЕРСИТЕТ У СПІЛЬНОМУ ПРОЕКТІ

Якщо володієте фланандською (дуже близька до нідерландської), німецькою чи французькою — а саме ці мови є офіційними в Бельгії, то маєте реальний шанс побувати в королістві. Звісно, вас зрозуміють, якщо спілкуватиметеся англійською.

Днями наш університет відвідала делегація короліства Бельгія. Мета — налагодити співпрацю університетів Фландрії з Вінницьким національним технічним університетом.

Координатори проекту **пані М. СЕНТЕ** і **пан К. РУДЕНКО**, нині громадянин королівства, а колись вінничанин, переконані, що обмін делегаціями професорсько-викладацького складу та студентів буде обопільно цікавим для обох країн. Впродовж цього візиту бельгійці мають з'ясувати, які саме дисципліни будуть особливо актуальними для українських студентів.

Наш університет з 1995-го бере активну участь у проектах TEMPUS-TACIS, щороку освоюючи новий проект.

— Зараз ми виконуємо проект щодо міжнародної мобільності студентів. Нашими партнерами в цьому проекті є університет Роскільда (Данія) і Дрезденський технічний університет (Німеччина), — поінформував **проректор університету Віктор МІЗЕРНИЙ**.

— Ми знаємо про це. Тому й приїхали пропонувати вам ще ширші контакти, — зауважила пані М. Сенте. Для Фландрії важливо те, що Україна нині перебуває на кордоні Європейського Союзу, є його пограниччям. Великий інтерес і повагу викликає інтелектуальний потенціал України. Ми сподіваємося, що й інтелектуальний потенціал Європейського Союзу прислужить-

ся вашій державі. Фланандський уряд бере на себе усі витрати по фінансовому забезпеченню проекту. Пропонуючи практичну допомогу вам, ми сподіваємося на взаємну співпрацю. Я переконана, ознайомившись і отримавши можливість для співпраці, фахівці знайдуть між собою точки дотику. Нас наразі цікавить усе: наука, навчальний процес, спорт, дозвілля, прикладне мистецтво тощо. Спектр надзвичайно широкий.

— У Брюсселі я був у 1999 році, коли там проводилася нарада ректорів європейських університетів. Мав честь слухати виступ короля Бельгії, — говорить **ректор ВНТУ, доктор технічних наук, професор, академік АПН України Борис МОКІН**. — Ваша пропозиція дуже цікава. У таких проектах ми охоче беремо участь, з університетами багатьох країн активно контактуємо. Певен, від знайомства ми одразу перейдемо в площину робочих контактів. I step by step будемо працювати над створенням спільногого проекту. А створивши його, — виконуватимемо!



З країн далеких повернувшись

Очільниця Вінницького освітнього гендерного центру, національний експерт з гендерної політики доцент кафедри філософії ВНТУ Ірина Головашенко нещодавно побувала в місті Ванкувер (Канада) з метою обміну досвідом, вивчення інноваційних навчальних методик впровадження гендерної освіти, ознайомлення з тамтешнім університетським життям, налагодженням творчих зв'язків.

ВПРОВАДЖЕННЯ УКРАЇНОЮ ГЕНДЕРНОГО КОМПОНЕНТУ В ОСВІТУ НЕАБИЯК ЗАЦІАВИЛО КАНАДУ,

**а її досвід у цьому напрямку нині у світі
вважається найдосконалішим**

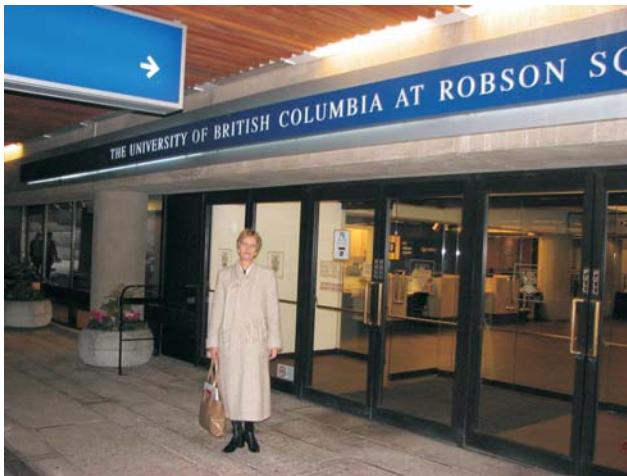
Поїздка мала на меті зустрічі на високому рівні з представниками парламенту Британської Колумбії, з науковцями-гендерознавцями, ознайомлення з системою освіти в Канаді. Напруженим, але цікавим стало навчання в одному з центральних офісів Університету Британської Колумбії (UBC). Там представниці нашої делегації навчались разом з канадійками, що з'їхались з усієї Канади на Школу політичних кампаній. Живе, безпосереднє спілкування дозволило всім учасникам тренінгів підно попрацювати й розширити власну свідомість. Найкращі спеціалісти з риторики, етики, державної політики, представники медіа, члени парламенту, очільники комітетів парламенту, міністри брали участь в проведенні потужних тренінгів. Адже жодна з навчальних форм не проводиться нині в традиційний спосіб. Сухе теоретизування не є зараз ознакою академічності. У цьому ми мали нагоду переконатися на

власні очі.

Окремою частиною поїздки було відвідування столиці Британської Колумбії міста Вікторія, що розташоване на чарівному за своєю красою острові Ванкувер, куди ми вирушили багатоповерховим паромом через океан, потрапивши таким чином навіть до водяного простору США. До речі, відоме американське місто Сієтл знаходитьться недалеко від кордону з Канадою, який, втім, дуже умовний. Місто Ванкувер – третє за величиною в Канаді, але столиця Британської Колумбії – це невелике, дуже буржуазне місто Вікторія, назване на честь королеви Вікторії, день народження якої є і дотепер національним святом Канади (в самій Великобританії про це вже давно забуто). Метою відвідин Вікторії були заплановані зустрічі в парламенті на запрошення представників Комітетів парламенту. До офіційної програми тут входив ланч з членами парламенту. Цікаво, що на нього були запрошенні

представники влади і опозиції. Україною вони цікавилися дуже жваво, питань було багато.

Особлива увага в усіх аудиторіях під час поїздки приверталась канадянами до персони пані Юлії Тимошенко як серйозної політичної лідерки. Нам говорили відверто: «Це ваш шанс стати успішною країною з авторитетом у світі». Зaproшення відвідати засідання парламенту ми прийняли з вдячністю. Всі можливі очікування та передчутия було зруйновано. Доброзичлива атмосфера, шанобливе відношення, проста атмосфера в спілкуванні, які супроводжували нас протягом всієї поїздки, в парламенті відчувалася особливо. Там вона звичний спосіб спілкування й розв'язання питань. Спеціальні церемонії, що супроводжують засідання парламенту, розроблений сценарій (його дотримуються всі) привітань, порядок (!) виступів, ставлення до спікера, що підкреслює повагу до нього, як важливої персони, впродовж



Університет Британської Колумбії.
Головна будівля



Соціологічний факультет, Гендерний центр



**За робочим столом мера
в залі засідань мерії Ванкувера**



**Канада досі служить короні.
З королевою Єлизаветою та прапорами
Британської Колумбії, Канади та Ванкувера**

всього засідання – все це просто пристрасно шокувало. А питання тим не менше розглядалося дуже гостре. Спочатку виступив парламентарій від влади, потім від опозиції і т.д. Незвичним було все: на знак згоди парламентарії грюкали руками по столах, як це робилися століттями в Британському, а потім і в Канадському парламентах. Спікер в мантії, особливому капелюсі. Кожний член парламенту, скільки б разів він чи вона не виходили та заходили до залі, вклонялися спікерові, низько схиляючись. На жаль, гостям парламенту заборонені прояви будь-яких емоцій. Не можна вставати з місця, не можна плескати в долоні, вигукувати. Ми змогли лише уклінно подякувати, коли нас поіменно представили членам парламенту на початку засідання.

Найяскравіші враження чекали нас на океані. Адже Тихий океан і Скелясті

гори в снігах – це Ванкувер. Вражаюча природа: переплетення в краєвидах Криму з Сибіром. Дуже дбайливе ставлення канадців до природи вразило найбільше.

У центрі міста розташований Парк Стенлі (Stanley Park) — практично незаймані ліси і чисті пляжі. Там можна побачити диких звірів, які не бояться людей і не створюють їм небезпеки. І все це на відстані півгодини машиною від Даун-тауна — ділового центру Ванкувера, де було розташовано наш готель, від якого пішки можна було дістатися головного офісу Університету Британської Колумбії.

Спеціальною індивідуальною програмою для мене були перемовини в головному кампусі Університету Британської Колумбії (UBC) з професорами факультету соціології UBC, директоркою гендерного наукового центру професоркою Джиліан Крис.

Університет Британської Колумбії (*University of British Columbia*) створено в 1908 році. Це — один з найстаріших університетів на західному узбережжі Канади. Сьогодні тут навчаються понад 40 тисяч студентів. Викладацький склад налічує 8000 осіб, 16 бібліотек. Університетське містечко розташоване на 402 гектарах чудової місцевості: вид на Тихий океан і Скелясті гори відкривається безпосередньо з вікон навчальних корпусів. Цікавий музей, парк тотемних стовпів і ботанічні сади, класичний японський сад, Музей антропології, в якому зберігається одна з найвидатніших світових колекцій культурного спадку індіанців Північно-Західного узбережжя та ескімосів. До складу UBC входять 12 факультетів і 11 школ. Університет Британської Колумбії налічує близько 50 дослідницьких центрів та інститутів. З університетом поєднані 5 теологічних коледжів.

Науково-дослідницька та практична робота з впровадження гендерного компоненту в освіту в

Україні, а також досвід UBC став предметом обговорення та обміну досвідом. Інтерес до нашої практики та історії питання був неабиякий, що несподівано втішило, адже канадський досвід у цьому напрямку нині найдосконаліший. Вінницький освітній гендерний центр п'ятій рік поспіль реалізує програми ООН «Україна — на шляху до рівності» за підтримки Шведської агенції міжнародного розвитку (SIDA). З основними питаннями з реалізації таких й подібних програм було ознайомлено канадську сторону. Стало зрозуміло, що багато питань, які розв'язуються напочуд повільно в нашій країні, можливо подолати, якщо поступово робити традицію толерантне, дбайливе ставлення до компонування навчальних програм з урахуванням сучасних концепцій, ідей, принципів. В Університеті Британської Колумбії нам запропонували ознайомитись з навчальними планами, які засвідчили, що гендерний компонент в освіті залишається найважливішим для формування гуманістично спрямованої освіти та дозволяє витримувати сучасний рівень. Курси на кшталт *Основи теорії гендеру, Соціологічний вимір гендеру, Гендерні студії* — такі та інші курси пропонуються студентам різних напрямків підготовки. Студіюють в Гендерному центрі студентки та студенти різних департаментів та факультетів UBC.

Отже, учасники делегації переконалися, що підстав для комплексу меншовартості у нас немає, світ дуже маленький. Це ми зрозуміли, подолавши відстань у 15 тисяч кілометрів, відчувиши різницю в часовому поясі, що різнииться з Україною в 10 годин. Нашу країну знають, переживають за нас, прагнуть допомогти й зрозуміти.

Ірина ГОЛОВАШЕНКО,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії ВНТУ,
керівник Вінницького освітнього
гендерного центру, національний
експерт з гендерної політики



**Оригінальний олімпійський прапор,
який уже передано Ванкуверу,
де у 2010 році проходитимуть
зимові олімпійські ігри**

Роботу вам, роботу!

ПЛАНУЙ СВОЮ КАР'ЄРУ З НАДРА БАНКОМ

Напередодні затвердження тематики випускних робіт студентів і магістрантів та вибору місця проходження ними переддипломної практики кафедра фінансів і кредиту зорганізувала зустріч майбутніх бакалаврів, спеціалістів та магістрів з провідним банком України – АКБ «Надра». До речі, нині банк спільно з провідними вищими навчальними закладами України проводить конкурс «Плануй свою кар'єру з Надра Банком».

До участі в конкурсі запрошуються студенти 4-6 курсів стаціонарної форми навчання. Власне участь — це написання наукової роботи на запропоновану тематику: сфера управління людськими ресурсами; сфера аналізу, прогнозу та оптимізації банківських, економічних та фінансових процесів; системний аналіз та ризик-менеджмент тощо. Ця наукова робота цілком може стати складовою дипломної роботи зі спеціальності «менеджмент у сфері фінансово-кредитної діяльності».

На переможців чекає приваблива одноразова стипендія (І місце — 6 500 грн.; ІІ місце — 5 500 грн.; ІІІ місце — 4 500 грн.) і не лише переможці конкурсу, але й інші його учасники одержать запрошення банку пройти у ньому переддипломну практику, під час якої матимуть змогу застосувати свої економічні знання та набути практичних навиків банківського працівника. І, звісно, отримати перспективу працевлаштування у Надра Банку!

Середній вік співробітників Надра Банку — 25-35 років. А запрошувати до себе на роботу студентів старших курсів нашого університету спеціалізації «менеджмент у сфері фінансово-кредитної діяльності» — добра традиція Надра Банку. Про це, а також про роботу банку, його проблеми та перспективи діяльності розповіли **заступник директора дирекції з управління ефективністю рітейлу Олексій ПЛИНЕНКО** та старший радник дирекції **Оксана МАЗУР**.

Запрошення працювати в акціонерному комерційному банку «Надра» мають змогу отримати також ті студенти спеціальності «менеджмент у сфері фінансово-кредитної діяльності», які покажуть гарні знання під час захисту своєї дипломної чи магістерської роботи, що є також вагомим стимулом до підвищення якості її написання. Адже **директор філії ВАТ КБ «Надра» Вінницького регіонального управління Людмила КУПРІЯНЧУК** другий рік поспіль затверджена головою Державної екзаменаційної комісії із захисту магістерських та дипломних робіт випускниками кафедри фінансів і кредиту нашого університету. Торік саме за результатами захисту випускної роботи Людмила Олексіївна запропонувала роботу в банку кільком нашим випускникам. До речі, нині в банку «Надра» успішно працюють десятки випускників кафедри фінансів і кредиту, а також інших економічних спеціалізацій, які готує наш ВНТУ. Зокрема, лише у філії ВАТ КБ «Надра» Вінницького РУ біля двох десятків менеджерів та економістів, які навчалися, чи ще є студентами ВНТУ:

Інна Цимбалюк — менеджер по роботі з фізичними особами Центрального відділення;



Про роботу банку, його проблеми та перспективи розповідає заступник директора дирекції з управління ефективністю рітейлу Олексій ПЛИНЕНКО. До речі, випускник ВНТУ

Ольга Андрушак, Мирослава Телішевська — менеджери по роботі з малим бізнесом Центрального відділення;

Вікторія Миколюк — керівник групи корпоративного блоку;

Тетяна Бугайова — радник групи корпоративного блоку;

Оксана Патраманська — провідний економіст підрозділу процесингу платежів та валютного контролю;

Денис Уманець — головний економіст підрозділу процесингу платежів та валютного контролю;

Юрій Дзюняк — головний спеціаліст з питань безпеки;

Віталій Руренко — провідний спеціаліст підрозділу інформаційних технологій;

Дмитро Романюк — контролер відділення №4;

Олександр Топалов — асистент менеджера по роботі з фізичними особами відділення №4;

Вадим Хом'ячук — менеджер по роботі з фізичними особами відділення №21;

Ярослава Борецька — старший менеджер по роботі з фізичними особами відділення №25;

Олена Зліпушева — менеджер з операцій відділення №1;

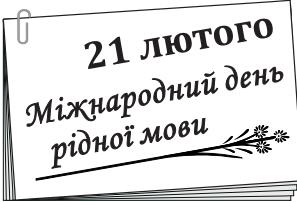
Оксана Копил — менеджер по роботі з фізичними особами відділення №14;

Ольга Котик — менеджер по роботі з малим бізнесом відділення №2.

Тож, приєднуйтесь!

Віталій ЗЯНЬКО, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і кредиту

Від редакції: доцент Віталій ЗЯНЬКО 11 січня успішно захистив докторську дисертацію



ЖИТТЯ ДУХОВНОГО ОСНОВА

Мова віддзеркалює душу нації. Усе минає, а Слово залишається!
Майже тиждень тривали в нашому університеті різноманітні заходи, приурочені до свята, яке з 2001 року стало традиційним у нашому ВНТУ. Своїми думками діляться студенти нашого університету.

Давид ЧАРЛЬС, група 1Т-05, ІНМТ.

— Я з Еквадору. Свою рідною мовою вважаю іспанську, хоча вона не є споконвічною для моєї землі. Нині узвити еквадорську культуру поза іспанською мовою уже неможливо. Вона увібрала в себе самобутність древньої цивілізації інків та сучасної Іспанії.

А вивчаючи українську, я не лише набув вмінь передавати інформацію у зрозумілій для українців формі, а й немов би просяк вашою духовною спадщиною, яка у вас справді дивовижна. Звучання української мови можна порівняти з чарівними звуками наймелодійніших інструментів.

ЯХЕ, МА-04, ІНРТЗП

— Моя країна — Ємен. Арабська мова — символ моого народу, його пам'ять і героїчна історія. Усі мої земляки, які навчаються в Україні, підтримують між собою тісні зв'язки. Часто телефонуємо один одному, разом зустрічаємо національні свята.

Щодо української мови, вона мені видалась для вивчення не дуже складною. А приязною і гарною, як мешканці вашої доброзичливої країни.

Санг Сіо ЯАН, 1СІ-07, ІНАЕКСУ

— Незважаючи на діалектичні розбіжності, китайська мова є об'єднуючим фактором для моого народу. Китайська мова — це вогонь, сорочка душі, яка творилася багать-

ма поколіннями. Я дуже люблю свою мову, свою державу, але дуже радію з того, що стала студенткою ВНТУ. Здружилась з багатьма однокурсниками, які завжди готові допомогти. І завдяки своїм чудовим викладачам, і завдяки українським друзям, я сьогодні уже непогано спілкуюся вашою мовою.

Джовані АГІГ, 2ІС-06, ІНІТКІ

— Я еквадорець, але рідною вважаю іспанську. Українська мова подобається, але оскільки багатогранна, тому для мене є складною, але вивчати її приємно.

Дмитро Костюченко, О-07, ІНАЕКСУ

— Моя рідна українська мова за своєю розмаїттю унікальна. «Великий тлумачний словник сучасної української мови» вміщає понад 170 000 слів і словосполучень. На мою думку, людина, народжена на українській землі, не маючи іншої батьківщини, рідною мовою має вважати українську.

Рідна мова — це життєва потреба. Громадянин держави Україна зобов'язаний досконало знати мову своєї країни. Якщо її за досить короткий час вивчають іноземці, представники зовсім не схожих на нашу культур, то сором тим, хто мешкає в Україні десятиліттями, а її мовою не може розмовляти. Мабуть, не хоче.

Спілкувався Валерій ГРАНЯК, група 3Е-07 Інститут ЕЕЕМ

АКТИВНІ СТУДЕНТИ... У ПОЛЬЩІ



**Студенти з Білорусі, України та Росії
(Роман ПЕТРУК перший ліворуч)**

Польсько-Американський Фонд Свободи, Фонд «Боруссія», Колегія Східної Європи ім. Яна Новак-Езьоранського та Фонд «Освіта для демократії» запросили активних студентів з Білорусі, України та Калінінградської області Російської Федерації на дванадцятиденний навчальний візит до Польщі. Від нашого університету за конкурсом було відібрано трьох студентів: Романа ПЕТРУКА (1ЕКО-05), Євгенія ШТОЮНДУ (2АМЗ-05), Віталія БАРЧУКА (ЕСЕ-04). Умови

конкурсу Фонду «Боруссія» передбачали активну громадську діяльність, відмінні успіхи у навчанні, певні наукові здобутки та знання англійської мови.

Перебуваючи у Польщі, ми мали можливість ознайомитися з академічним середовищем та неурядовими організаціями, зустрітися з лідерами громадського життя Польщі, взяти участь у лекціях, тренінгах, семінарах та культурних заходах.

Під час стажування проводились зустрічі з керівництвом Академії Педагогічної в Krakowі та National Louis University в місті Новий Сонч, де був гідно представлений

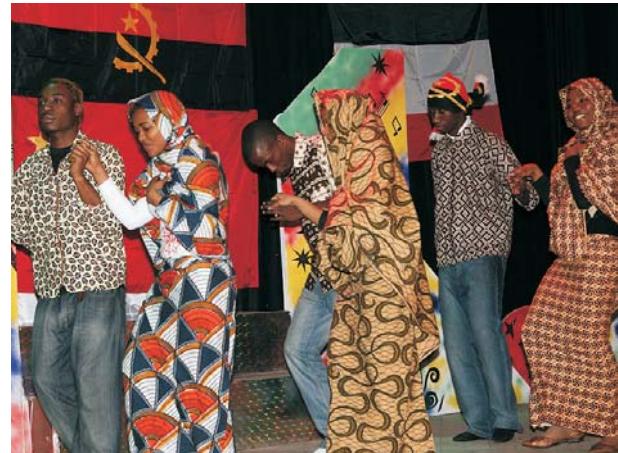
і наш університет. Щоденно наша група мала по дві зустрічі з представниками влади Польщі в різних містах: міська адміністрація (гміни), повітова, представники воєводської влади, поліції, судді, військові, працівники газет, радіо. На кожній з таких зустрічей нам показували принципи роботи цих установ. Також ми зустрічалися з керівниками неурядових організацій, які розповідали як працюють ці організації в Польщі і який вплив вони мають на владу і громадськість. Okрім того, ми брали участь у лекціях, тренінгах та семінарах на різноманітні теми.

Під час стажування ми відвідали багато історичних міст Польщі: Аушвіц та Біркенау, соляні шахти Величко, вілла Дециш, Вадовіце — місто, де народився і виріс Іван Павло II, Варшаву — столицю Польщі. Також побували в туристичному місті Закопане — найбільший гірно-лижний курорт Польщі. Відвідали туристичні центри міста Краків, яке знаходиться на березі річки Вісла і є історичним центром Польщі.

**Роман ПЕТРУК,
група 1ЕКО-05 ІнМЕЕЕК**



Танцюємо під рідні еквадорські народні ритми



Ангольський народний танець

Gaudeamus!

СВЯТО МІЖНАРОДНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ЄДНОСТІ

Святкові дійства, які організовують Інститут міжнародних зв'язків разом з клубом ВНТУ, у нашому університеті, уже традиція. Нинішнє інтернаціональне молодіжне розважальне шоу тривало понад 2,5 години, але хто відчував той час!

Понад 30 років ВНТУ готує фахівців для 70 країн Європи, Азії, Африки та Латинської Америки.

Привітанням наших іноземців розпочав свято **перший проектор університету, доктор технічних наук, професор Володимир ГРАБКО:**

— Хочу побажати вам стати гарними фахівцями, за тими спеціальностями, які опановуєте у нашому університеті! Дружби з українськими однолітками та веселих і незабутніх студентських років!

Першими на великий університетській сцені представляли свою країну палестинські студенти. Про батьківщину розповідав Амар БШАРАТ — заступник голови Вінницького земляцтва палестинських студентів:

— Насамперед бажаю усім студентам успіхів у навчанні. І хочу, щоб стосунки між студентами усіх країн були дружніми. Ми вдячні Україні за все, що робить для нас. Ми вдячні Вінницькому національному технічному університетові!

Амар запропонував переглянути слайди з пам'ятками Палестини. Його земляк **Раїд ОБЕД** чудово виконав пісню Валерія Меладзе «Іноземець». А палестинський танець «Дафкі» викликав шквал оплесків не лише своєю експресивністю й майстерністю виконання, а й... тривалістю.

До східних мотивів приєднали своє вітання солісти ансамблю індійського танцю «Сангам».

Китай представляли слухачі підготовчого відділення Сун ЖУІФЕЙ та Дзінг КСЕ:

— Я вас вітаю!

— Я також вітаю!

— Ми студенти із Китаю!

— Дуже багата природа Китаю:

Жовте море, Гімалаї,

— Наша країна не відпочиває — Цього року олімпіаду приймає.

— Тепер подивіться слайди, на яких представлена наша країна, населення якої складає п'яту частину людства.

Слухачі підготовчого відділення Лю Ци ГОМИНГ та Гао МЕНГ заспівали філософську пісню про свої мрії, про те, що було колись, про зв'язок минулого і майбутнього, про свою любов, яка дуже далеко від них, за тисячі кілометрів... А **Хе ХОНГЧАО, також слухач підготовчого відділення**, виконав пісню «До побачення» — про розлуку з коханою.

Чудовий китайський квартет: **Хе ХОНГЧАО** (гітара), **Лі ДЗУН** (скрипка) та **Сун ЖУІФЕЙ і Джоу ЛІНГ ДЖВІНЬ** (вокал) порадував ліричною піснею.



Камерун представляв Хаппі МАЙК АЛЕН



Юна китайська скрипалька Лі ДЗУН



**Чарівна дівчина з острова
Борнео, студентка Інституту
АЕКСУ Мерелін МАЗЕН читає
уривок з шевченкового
«Кавказу» малазійською мовою**

Потім він разом зі своїм земляком **Нкан-дем Момо Долі СТЕФАН** читав реп французькою мовою — про юність ХХІ століття.

А про Таджикистан, його культуру розповідав другокурсник Інституту АЕКСУ **Фаррух БОЗОРОВ**. І заспівав рідною мовою сучасну таджицьку пісню.

Далі естафету підхопила Малайзія. Її представляла також студентка Інституту АЕКСУ **Мерелін МАЗЕН**, чарівна дівчина з острова Борнео.

— Я навчаюся на третьому курсі нашого університету. За цей час я ознайомилася з багатьма творами українських письменників. І переклада деякі з них на свою рідну мову. Зара прочитаю вам уривок з шевченкового «Кавказу» малазійською мовою.

Ангола. Про свою батьківщину розповідали **першокурсники Інституту ITKI Макая Жорже Ельдер ПАМБУ та Інституту ЕЕЕМ Йомду Жуау.**

Португальська — офіційна мова Анголи, але є багато діалектів: понад 20 національних мов. **Лукас Закаріаж САВІКАЯ, першокурсник ІнІТКІ**, заспівав пісню «Серце» мовою умбунду. А група студентів танцювала ангольський народний танець «Ребіта».

Еквадор. Країну представляли **Санвадол КАРЛОС, третью-курсник ІнІЕЕМ, та Луїс Філіпе КОНТРЕРАС ВАСКЕС, другокурсник ІнАЕКСУ**. Дівчата з Еквадору мовою народного еквадорського танцю розповіли, як колись, в давні часи індіанці повинні були тяжко працювати на своїй землі, терплячи знушення жорстоких господарів.

Країну сонця — Камерун представляв слухач підготовчого відділення **Хаппі МАЙК АЛЕН.**

— Моя країна знаходиться в Африці. Населення — це майже 20 млн. Природа Камеруну дуже різноманітна: гори і джунглі, в яких є леви, пантери, леопарди... На сході Камерун омивається Атлантичним океаном. Там є чудові пляжі. Моя країна відома у світі ще тому, що у нас є, були і будуть відомі футбольісти. Я дуже люблю мою країну, тому, що це моя батьківщина, тому, що я там народився і виріс. І тому, що це земля моїх батьків.

Потім він разом зі своїм земляком **Нкан-**

КВН

Рівний ФІНАЛУ

На університетських іграх КВН команди-фіналісти розділились лише десятими частками бала. А за перемогу змагались команди дотепників трьох інститутів АЕКСУ, МТ і БТЕГП.

Гра видалася надзвичайно високого рівня. Команди показали справжній інтелектуальний гумор без масних тем, двозначностей і фізіології. Жарти відповідали найдоскільнішим літературним вимогам. Команди виступали однаково майстерно. І це внесло певний динамізм, напругу і абсолютну непрогнозованість у сам хід змагань. Впродовж гри жоден із суддів не поставив оцінку «3».

Команда ІнБТЕГП стартувала блискуче. Друга половина гри була за командою ІнМТ. Дотепники з ІнАЕКСУ виступали рівно і досить професійно.

Як завжди на іграх КВН присутній ректор університету Борис МОКИН. Він зауважив, що йому найбільше сподобалось «домашнє завдання» команди ІнМТ. Але ця команда рідного інституту для Андрія ТРУБНИКОВА, капітана «Вінницьких перців», змушенена була вдовольнитися лише другим місцем. Дотепникам із ІнАЕКСУ таки вдалось випередити машинобудівників. Хоча лише на 0,2 бала.

Третя позиція дісталась команді Інституту БТЕГП.

До речі, про якість КВН у нашому університеті свідчить і те, що 8 команд нашого ВНЗ грають на рівні міста в ККЗ «Зоря».

А про найголовніше — про любов співали **Луїс Філіпе КОНТРЕРАС ВАСКЕС та Марія Долорес НОРІЕНГА**, другокурсниця Інституту МЕЕЕК. Акомпанували їм гітаристи **Андрес Александро НУНЬЕЗ КАМАЧО**, слухач підготовчого відділення, та **Рохас РОБЛЕС ХАВЕР**, другокурсник ІнІТКІ. «Мій Еквадор! З любов'ю хочу тобі співати!» під звуки цієї патріотичної пісні танцювала **Сінді Памела ЗУРІТА РОН**, третьокурсниця ІнАЕКСУ.

І насамкінець презентації рідної країни студенти разом танцювали під еквадорські народні ритми: сальса, кумбія-війльєра, регетон, бомбас.

З традицією матеріальним підтвердженням святкових спогадів для наших студентів-іноземців став подарунок студентської профспілки. Цьогоріч вони отримали в гуртожиток DVD-програма (від минулорічного свята мають великий сучасний телевізор).

Директор Інституту міжнародних зв'язків ВНТУ, доктор технічних наук, професор Сергій ЮХИМЧУК, завершуючи святкове дійство, подякував усім його учасникам:

— Молодь — це майбутнє нації. А освічена молодь — надія нації, надія світу.



Про батьківщину розповідає Амар БШАРАТ — заступник голови Вінницького палестинського земляцтва



Про Таджикистан, його культуру розповіє другокурсник Фаррух БОЗОРОВ

Студентська Муза

МІЖ БОЙЧУКОМ ТА БОРТНЯКОМ

Послання це адресую в першу чергу молодшим своїм побратимам по літературному цеху, теперішнім та майбутнім (а, можливо, й колишнім:) літстудійцям, які в жодному разі не хочуть замикатися в собі та своїй творчості, а сміливо споглядають в сучасний світ поетичного слова, а також тим, хто прагне попри всі труднощі знайти свою дорогу в ньому. А ще, як те не парадоксально прозвучить, звертаюсь до себе, спонукаючи до глибших роздумів та виставляючи для себе певну якісну планку.

У більшості сучасних українських поетів помічаю тенденцію писати приблизно в одному стилі та використовуючи визначені форми. В такому розподілі найвиразніше можна вирізнати послідовників вільного вірша та прихильників силабо-тонічного версифікування. Такий поділ поетів на «римувальників» та «безримників» здебільшого зовнішній, певною мірою умовний, але він існує, багато в чому завдяки відчайдушним прибічникам кожного з цих способів віршування.

Нещодавно в нетрях Інтернету надибав категоричні нотатки Богдана Бойчука, ідейного натхненника Нью-Йоркської поетичної групи, поета та романіста, який має змогу спостерігати за розвитком поезії в Україні ніби збоку, оскільки мешкає в США. Він пише: «Майже всі поети світу сьогодні пишуть верлібром, прозопоезією або безконечними варіаціями доступних поетові форм (в тому й, зрідка, регулярних)». Українським поетам (підозрюю, старшого покоління) він закидає «галопування» (метрику) з вигуками «гоп!» (тобто, римуванням), яке, мовляв, не здатне вивести сучасну українську поезію на світовий рівень. Далі він резюмує: «...ми стоїмо перед проблемою «залегкої», вичерпаної поетичної мови (на мою думку, остаточно її вичерпав Тичина)... Нам треба конfrontуватися зараз: робити мову шорсткішою, драматичнішою, буденнішою, треба компонувати на принципах дисонансу, на зударах звуків, треба учуднювати поетичну мову, як радив Ігор Костецький».

На противагу такій категоричній позиції нью-йоркця знаходимо у бойчукового поровесника, вінничанина Анатолія Бортняка у збірці «Янгол-охоронець» (2006), а саме вірш під промовистою назвою «Аполоґія римі», що доктринує протилежні погляди:

Верлібру практика повзуча
буяє з розмахом трави.
Ta все ж я клаузул співзвеччя
люблю. Я з римою на «ви».
У ній — ударна сила слова,
що ритм підкреслює і зміст.
Вона — строфи лунка основа,
а не пришийкобиліхвіст.
Вона і тішиться, і плаче —
в таємних згухах, мовби ліс.
Без рим поезія, — неначе
автомашина без коліс.
В пісок безрим'я, ніби страус,

не заховає голови.

Співзвеччя клаузул (не кляуз),
поете, в пошуках лови!
Як і належить пілігриму,
живу за приписом старим,
Що всі шляхи ведуть до Риму,
але в поезії — до рим.

Такі от полюси естетичні. При цім тверда позиція кожного підтверджена багатьма успішними авторськими текстами, звершеними за допомогою відповідних форм.

Так от і опинився я мимоволі між двома авторитетами нашої поезії — і от чому: пишу я ж бо і так, і так! При зачинанні вірша питання про форму для мене вирішується саме собою. Це може відбуватись завдяки формулюванню першого рядка (натхненнєве просвітлення), або ж залежати, і дуже неоднозначно, від емоційного стану, настрою, обраної теми. Існують теми, які для мене апріорно визначають форму. Це неможливо пояснити раціонально, але я відчуваю, що така тема ляже саме в таку форму. Зізнаюся, не завжди мій вибір оптимальний, але в момент прийняття рішення він не викликає жодних внутрішніх заперечень. Можна також зауважити, що перший рядок народжується шляхом найменшого опору.

Але, повертаючись до статті Б. Бойчука, відзначимо, що, справді, світова поезія сьогодні — здебільшого представлена верлібром. Такою є творчість майже всіх поетів-лауреатів Нобелівської премії з літератури (згадаймо із нещодавніх відзначених хоча б польську поетку Віславу Шимборську (1996), мексиканця Октавіо Паса (1990)). Вільний вірш на те і є вільним, щоб надавати митцеві найповнішу свободу для вираження своїх думок та використання різноманітних художніх прийомів для їх яскравішого словесного втілення.

Але в той же час я не зрозумію тих, хто «не сприймає класичного вірша» взагалі. Адже якщо ритм і рима (як найбільш очевидні його ознаки) допомагають у реалізації конкретної творчої ідеї — вперед! Питання тут в іншому. Сьогодні направду дуже важко написати щось так, як до тебе ще не писали. Якщо сьогодні ти римуєш, то мусиш не збиватися на банальну риму та не приховувати за мелодійністю слабкість змісту чи емоційного послання.

Ці ж таки, хоча й з іншого боку, небезпеки нависають і над верлібром. Беззмістовність його при вико-

ристанні лише як форми висміював ще Іван Франко в трактаті «Із секретів поетичної творчості». Справжній верлібр я сприймаю як інформаційно-емоційний згусток максимальної концентрації.

Постання поетичного твору мистецтва відбувається за аналогією з приготуванням перенасиченого хімічного розчину. В час творення (умовно назовемо його натхненням) та творчої потуги виникає феномен збільшення ємності слова, коли в текст закладається більше інформації (часто навіть й підсвідомої). Чимвища температура розчинника, тим більше речовини можна в нім розчинити. При подальшому повільному охолодженні розчину в ньому виявляється розчиненою більша кількість речовини, ніж він зміг би ввібрати в себе при даній температурі. Але варто докласти до такого «розчину» певне зусилля (ввести вірш в емоційне поле читача), як одразу надлишок розчиненої речовини випадає в осад. Цей осад прихованої інформації, збурених почуттів і є функціонально вимірюваним змістом вірша. Така умова, вважаю, є обов'язковою для написання справжнього верлібру, для «klassичного» ж вірша далеко не завжди вона буває визначальною та є естетично необхідною (насамперед в риторичній його традиції).

Поезія — це мистецтво слова, і визначити, в якій системі віршування воно має вищу вартість, більшу смислову вагу, неможливо. Як зазначає Анатолій Мойсіенко в статті «Чи існує український верлібр?»: «...у майстрів — незалежно від того, поезія традиційна чи верліброва, чи проза — слово несе справді граничне навантаження...»

Тому питання про те, як потрібно писати, у який спосіб це робити краще (або ж «сучасніше»), не повинно, гадаю собі, поставати. Поет мусить використовувати ту форму, яка надає найбільші можливості для реалізації конкретного його творчого задуму. Не можна в сучасних умовах бути винятково «klassиком» альбо «верлібристом». Необхідно використовувати всі наявні в арсеналі митця слова засоби, а також синтезувати нові. А для цього потрібно знати і розуміти всі переваги та слабинки кожної форми, кожної літературної традиції (так, наприклад, тою ж самою «учудненою» мовою, але в силабо-тонічній системі, писав ще Богдан-Ігор Антонич). У середовищі майстрів пензля поширенна думка, що поки художник не досягне високого рівня в класичному реалізмі, йому не варто переходити до авангардистських зображенальних форм. Те саме можна сказати й про поезію. Не слід братися за постмодерністські верлібри, якщо ти не оволодів катреном, не в змозі написати (вартісний!) рондель чи тріолет.

Водночас, об'єктивно, лише на класичних формах створювати нову поезію неможливо, оскільки будь-яка форма справді має тенденцію до вичерпування.

Ніхто не знає, якою буде поезія завтра. Але це значною мірою залежить від того, якою вона є сьогодні. Форма — важливий елемент поетичної творчості, але не визначальний. Насамкінець кращим, яскравішим буде той вірш, «розчин» якого міститиме більшу кількість «розчиненої речовини».

Дмитро Штофель

Ми ВІРИМО В КОХАННЯ!

...Хазяйка готелю дуже самотня, але надзвичайно добра. І з її гостями відбуваються дива — тут люди знаходять один одного, знаходять своє щастя, знаходять кохання.

Це лібрето «Ми віримо в кохання!» — нового (уже четвертого!) мюзиклу, який показав на університетській сцені студентський театр естрадної пісні і танцю ВНТУ.

Ідея належить Ярославу ФІЛІПУ, викладачу і студенту. Асистенту кафедри фінансі і кредит й водночас четвертокурснику Київського національного університету культури і мистецтв. І виник задум такої музичної вистави в поїзді — по дорозі з Вінниці до Києва. Тому, мабуть, і вдався мюзикл таким динамічним.



Анна ЧАД і Юрій ПОСТОВИЙ

Слів — мінімум. Окрім портьє (Михайло ЮКІШ, 5-й курс ІнІТКІ) ніхто не говорить — усі співають.

— Ми зумисне акцентували на пісні, даючи змогу глядачеві читати поміж рядків, сприймати події емоційно. — Каже керівник нашого студентського театру естрадної пісні і танцю Ярослав ФІЛІП. — Ідею я розповів, потім кожен із 10 вокалістів сам підбирав собі пісні. Далі разом вирішуюмо, що нам підходить, а що не підходить. Хто за ким виступає — вирішує авторитарно. Суперечок з цього приводу немає. Ніхто не протестує щодо ролі, яку пропоную, незалежно від того, який голос має, чи хто як співає. Просто є бажання грati, бути задіянним, брати участь у мюзиклі — і це головне. Щоразу прагнемо показати щось нове, здивувати. У «Ми віримо в кохання!» вперше співали без мікрофонів: записали в нашій чудовій студії голоси, підготували 30 фонограм.

Вперше в цьому мюзиклі заспівала і директор нашого університетського клубу Катерина ФЕДОРЕНКО, хореограф, керівник шоу-балету «Данс-Едем».

— Я просто відчув, що вона повинна співати, — продовжує Ярослав. — У тих, хто тільки починає співати,



Попелюшка і її Принц
(Юлія КОВАЛЬЧУК й Олександр
ВАСЬКОВСЬКИЙ)

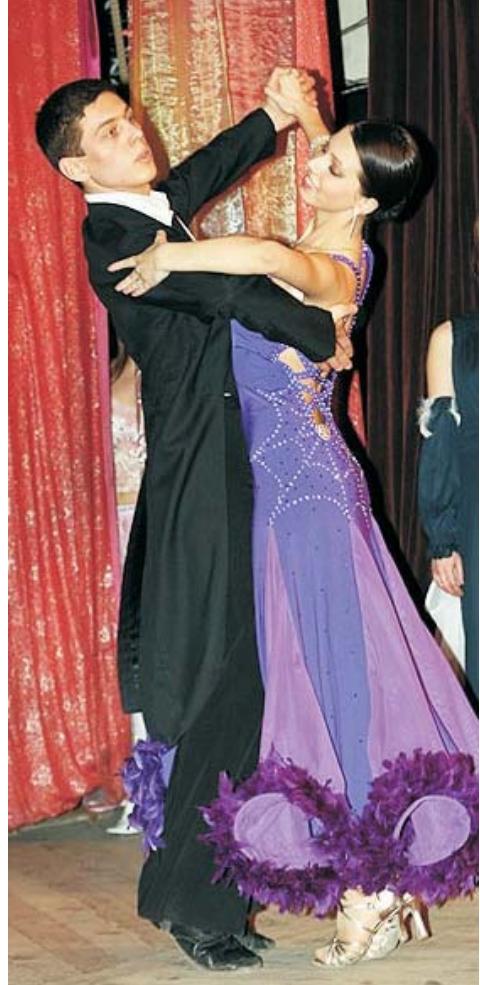
Приміром, костюм Купідона (Андрій ШУЛИК, 3 курс ІнРТЗП) Ярослав не лише придумав, а й сам пошив.

Стосовно декорацій — вони теж були просто розкішні. Сценографія найвищого ґатунку.

— Ми уже почали використовувати стаціонарні декорації, які не розбираються, — говорить Катерина ФЕДОРЕНКО. — Їх уже зібрались чималенько. Треба турбуватись про значно більше приміщення для їхнього зберігання. Варт відзначити, для цього мюзиклу з матеріалом для деко-

одна однакова, спільна проблема: почують себе в записі — майже стрес. У мене, до речі, було теж саме. Ми власний голос вживу чуємо зовсім не так, як навколоїши його чуєть, чи як він звучить у записи. «Який жахливий у мене голос!» — стандартна фраза. А коли уже до голосу у студії звукоzapису додали музичний супровід — «Це я? Класно!!!» Юра ПОСТОВИЙ, магістр, керівник студентського театру КВН, раніше співав під гітару, а як вокаліст попсовых речей у цьому мюзиклі теж заспівав уперше.

— Ярослав був і стилістом-модельєром, — приєднується до розмови «золотий голос» театру Юлія КОВАЛЬЧУК, третьокурсниця ІнМЕЕЕК. — Більшість костюмів мюзиклу придумав сам. Вечірню сукню Катерини БАШТОВОЇ (5 курс ІнМЕЕЕК), вечірню сукню Юлії ПОРОШИНСЬКОЇ (4 курс ІнМЕЕЕК)... і чимало їх втілив у реальність.



Олег ФІЛІПОВ, третьюокурсник ІнІТКІ
і водночас викладач бальної
хореографії, Ірина ФІЛІПЧУК,
першокурсниця ІнАЕКСУ

рацій дуже допоміг батько студентки Ольги МАТВЄЄВОЇ. Вона теж задіяна у виставі, у шоу-балеті.

У найближчих планах театру — 18 березня бенефіс випускниці університету Катерини БАШТОВОЇ. Це теж буде театралізована постановка, але в іншому стилі. І, звісно, різничитиметься від усіх попередніх.

Щодо стратегічних задумів — вихід на значно ширшу аудиторію. Наступного року у вересні театр відзначатиме три роки свого існування, своєї творчості. Тож, уже є підстави подавати на звання народного. Адже є з чим — поставили кілька великих мюзиклів. Та й у цьому було задіяно 30 осіб, що досить багато для таких вистав.

Хто не був на «Ми віримо в кохання!» — багато втратив. Але мав змогу переглянути сюжет про це яскраве дійство на каналі ВДТ-6.



Катерина ФЕДОРЕНКО і «ДАНС-ЕДЕМ»

СВІТОВА «БРОНЗА» ТАМАРИ КАРАПЕТЯН

СПОРТ

Викладач кафедри фізичного виховання нашого університету Тамара КАРАПЕТЯН на чемпіонаті світу з боротьби самбо в Чехії стала третьою. До речі, Вінницький національний технічний університет для дівчини — alma-mater. Вона випускниця Інституту автоматики, електроніки та комп’ютерних систем управління.

23-річна самбістка має звання майстра спорту міжнародного класу, вона неодноразова чемпіонка України, Європи і світу з самбо, тренується з 10 років у Юрія ОСИПЯНА.

— Уесь вільний час присвячує тренуванням — коли хочеш чогось досягти в спорті, потрібно чимось жертвувати. Я борола в звичній ваговій категорії: до 48 кг, — розповідає Тамара. — У моїй вазі було 12 учасників. У першому поєдинку я здолала литовку з очевидною перевагою. У другому — виграла за очками у болгарки, призерка Європи. У поєдинку за вихід у фінал поступилась білорусці Тетяні МОСКВІНІЙ, десятикратній чемпіонці світу із самбо. І в бою за третє місце проти болгарки я вже на першій хвилині провела кидок і виграла завдяки вдалому болючому прийомові.

У чемпіонаті взяли участь команди 45 країн світу — рекордна кількість. Серед них новачки світових змагань: Японія, Корея, Сінгапур, США, Венесуела, Колумбія,



Пакистан, Марокко. Нині намагаються розширити географію всесвітніх змагань із самбо, аби легше було домогтися включення цього виду спорту в олімпійську програму. І серед дебютантів чимало сильних збірних. Приміром, японці привезли досвідчених дзюдоїстів, що переваліфікувалися в самбістів. Усього в Чехії члени збірної України завоювали три золотих, дві срібніх і шість бронзових медалей. У командному заліку жіноча збірна України зайняла третє місце — за Росією і Беларуссю. Наша чоловіча команда виявилася на четвертій позиції, поступившись Росії, Беларусі і Грузії.

У лютому почнуться етапи Кубку світу із самбо, у яких Тамара обов’язково братиме участь.

СТУДЕНТ ВНТУ НА ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ В КРАЇНІ ВРАНІШНЬОГО СОНЦЯ

У Токіо (Японія) відбувся 9-й чемпіонат світу з кіокушинкай карата у відкритій ваговій категорії. Збірну України, яка взяла в ньому участь, склали 6 спортсменів. Серед них четвертокурсник нашого ВНТУ Сергій ГНЕСЬ (Інститут МЕЕЕК, група ММ-04). Він виявився одним із наймолодших учасників турніру.

Сергій призер чемпіонату Європи серед юніорів, учасник міжнародних змагань, багаторазовий призер та чемпіон України серед чоловіків та молоді.

На чемпіонаті світу змагались 128 спортсменів із 72 країн. А переможцем мав стати лише один — найсильніший, що і додавало ажіотажу та видовищності. До того ж турнір такого грандіозного масштабу проводиться лише у Японії і тільки один раз на 4 роки.

Перший день змагань тривав до визначення із усіх учасників 16 найдосконаліших. Поєдинки відбувались у національному токійському палаці спорту — «Токуо Metropolitan Gymnasium», що вміщає 10.000 глядачів.

Такі поєдинки справді збирають величезну кількість глядачів, позаяк спортсмени змагаються незалежно від власної ваги і віку. Переможцем чемпіонату став японський спортсмен, єдиний із 16-ти збірників країни Сонця, щоходить, а решта 15 залишились за межами призової десятки. Це свідчить про велику майстерність та підготовленість спортсменів інших країн, адже «засновники» вважаються фаворитами і основними претендентами на призи.

До речі, на кожну державу-учасницю 9-го чемпіонату світу з кіокушинкай карата надавалось від 1 до 16 (лише у господарів турніру) ліцензійних путівок.

Чемпіонат тривав 2 дні. Організатори підготували показові виступи спортсменів, виступи відомих музичних японських колективів. Учасників чемпіонату вітали високо-посадовці багатьох країн світу.

Додатковим стимулом для завоювання нагород вищого

рівня були цінні призи і грошові винагороди від генерального спонсора змагань — компанії «Microsoft». За сприяння спонсора всім збірним командам зорганізували екскурсії по Токіо та його околицями. Після традиційної церемонії нагородження переможця й 9-ти призерів відбувся прощальний святковий вечір, де представники всіх країн спілкувалися, розважалися та обмінювалися символічними національними прапорами та сувенірами.

Після чемпіонату світу в зоні природного парку гори Фудзі відбувся міжнародний семінар, в якому взяли участь понад 300 учасників. Тренувальні заняття проводились визнаними майстрами карата.

Наша делегація (збірна України та група підтримки) складала 20 осіб. Це найбільша делегація за останні п'ять чемпіонатів світу, у яких брали участь представники нашої країни.

Наступний абсолютний чемпіонат світу пройде також в Токіо уже в 2011 році. Можливо, у десятці насильніших будуть і представники України.



Сергій у японському саду

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

відповідно до Закону України «Про вищу освіту» оголошує конкурс на заміщення вакантної посади

кафедра хімії та хімічної безпеки

— завідувач кафедри.

Термін подання документів — 15 днів від дня опублікування оголошення.

Перелік документів, які подаються на ім'я ректора університету:

- заява про участь у конкурсі;
- особовий листок з обліку кадрів;
- автобіографія;
- засвідчені в установленому порядку копії документів про вищу освіту, наукові ступені і вчені звання;
- список опублікованих наукових праць і винаходів;
- копія трудової книжки;
- характеристика з останнього місяця роботи.

Викладачі університету для участі в конкурсі подають заяву на ім'я ректора, оновлений список наукових праць, звіт за попередній термін роботи та виписку із протоколу засідання кафедри про рекомендацію до обрання.

У конкурсі мають право брати участь громадяни України не старші 60 років, які мають відповідну освіту, високі моральні якості, глибокі професійні знання, практичну підготовку, наукові досягнення та вільно володіють українською мовою.

Документи подавати ученому секретареві університету за адресою:
Вінницький національний технічний університет, кімната 2204,
навчальний корпус № 2, Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021

Телефони для довідок: 46-57-72, 59-84-19, 59-82-55

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)

I. П. Зянько
(редактор)

П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

Б. І. Мокін

С. В. Юхимчук,

М. П. Свірідов,

Л. І. Волхонська,

В. Г. Лисенко,

Т. С. Криклива,

М. П. Стрельбицький.



Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,

Телефони:
внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68

E-mail: impuls@vstu.vinnica.ua

«Імпульс» — щомісячник Вінницького національного
технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — Олени Кушнір
Тетяни Крикливої

Світлини — Сергія Маркова

Підписано до друку 21.02.2008 р. Формат 29,7×42 1/2

Наклад 625 прим. Зам. № 2008-024.

Віддруковано у комп'ютерному
інформаційно-видавничому центрі ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-81-59